11/06/2026

Σύναξη της Παναγίας “Αξιον Εστίν”

/ Αγιορείτικα

Κάθε χρόνο στις 11 Ιουνίου η Εκκλησία μας τιμά τη Σύναξη της Υπεραγίας Θεοτόκου «Ἄξιον Ἐστίν» (ή ἐν τῷ «Ἀδειν»). Η εικόνα της Παναγίας, το «Ἄξιον ἐστι», είναι μια από τις περίφημες εικόνες του Αγίου Όρους. Βρίσκεται στο ναό του Πρωτάτου στις Καρυές του Αγίου Όρους, θεωρούμενη ως «κοινή εφέστιος προστάτης» εικόνα όλων των Αγιορείτικων Μονών, φέρουσα στο πλαίσιό της τις σφραγίδες και των 20 Μονών.

Αρχική η εικόνα αυτή βρισκόταν σε ένα παντοκρατορικό κελί στην τοποθεσία της λεγόμενης κοιλάδας του «Ἄδειν» κοντά και κάτω από τη σκήτη του Αγίου Ανδρέα.

«Όχι, πρώτα θα πεις: Ἄξιον ἐστιν ὡς ἀληθῶς…»

Την 11η Ιουνίου (κατά άλλους το 982) ο γέροντας έλειπε από το κελί, καθώς είχε πάει σε μια αγρυπνία στις Καρυές, αφήνοντας μόνο τον υποτακτικό του. Ο υποτακτικός τη νύχτα έκανε κανονικά τον κανόνα του. Ακούει σε μια στιγμή να χτυπήσει την πόρτα, ανοίγει και βλέπει έναν περαστικό να του ζητάει να τον φιλοξενήσει, πράγμα που γίνεται. Συνεχίζει ο μοναχός τον κανόνα του μέχρι που φτάνει στην θ’ ωδή «Τὴν Τιμιωτέρα τῶν Χερουβίμ…». Οι Αγιορείτες έστειλαν την πλάκα στον βασιλιά και στον Πατριάρχη Νικόλαο Χρυσοβέργη , ο οποίος ενέκρινε την εισαγωγή του αγγελικού αυτού ύμνου στο λειτουργικό βίο της Εκκλησίας. Την δε εικόνα, μπροστά στην οποία ψάλθηκε για πρώτη φορά ο αγγελικός ύμνος, τη μετέφερε στο Πρωτάτο, στο οποίο καθιερώθηκε να γίνει και η πανήγυρη σε ανάμνηση του θαύματος και προς τιμή της Θεοτόκου.

Σύμφωνα με το αρχαίο συναξάριο, η γιορτή αυτή αρχικά τελούνταν στο Κελλί, όπου είχε γίνει το θαύμα, και μάλιστα προς τιμή του αρχαγγέλου Γαβριήλ, που χωρίς άλλο ήταν ο θαυμαστός εκείνος ξένος μοναχός.

Έτσι, το **Μεγαλυνάριο αυτό της Θεοτόκου** που συνέθεσε ο Κοσμάς (ο επίσκοπος Μαϊουμά) σήμερα ονομάζεται «Άξιον Εστί», εκ των δύο πρώτων λέξεων του Θεομητορικού αυτού Ύμνου που έχει ως εξής: *Ἄξιον ἐστιν ὡς ἀληθῶς,*

μακαρίζειν σὲ τὴν Θεοτόκον,

τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον,

καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ

καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφείμ

τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν,

τὴν ὄντως Θεοτόκον,

σὲ μεγαλύνομεν.

Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης αναφέρει ότι το γεγονός αυτό είναι πολύ παλαιό και τούτο μαρτυρείται από την Μηναία της Εκκλησίας, όπου στις 11 Ιουνίου αναγράφεται: ***«Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ Σύναξις τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ἐν τῷ Ἄδειν».***

Οι έξοδοι της εικόνας από το Άγιον Όρος

Η εικόνα της Παναγίας του «Άξιον Εστί» ως εφέστιος του Πρωτάτου σπάνια εξέρχεται από το **Άγιο Όρος** και μόνο σε ειδικές περιπτώσεις. Συνολικά, έχει εξέλθει από τον **Άθωνα οκτώ φορές για το προσκύνημα των πιστών.** Η πρώτη έξοδος έγινε το 1963 κατά τον εορτασμό της χιλιετηρίδος του Αγίου Όρους, όταν μεταφέρθηκε στην Αθήνα, όπου την προσκύνησε πλήθος πιστών. Η δεύτερη, τον Οκτώβριο του 1985 στη Θεσσαλονίκη κατά τα **«Δημήτρια»**. Η τρίτη, τον Νοέμβριο του 1987, όταν τέθηκε σε προσκύνημα στον Μητροπολιτικό Ναό των Αθηνών, σε συνδυασμό με την άφιξη στην Αθήνα του Οικουμενικού Πατριάρχη Δημητρίου.

Η τέταρτη, τον Οκτώβριο του 1994, όταν η Ιερά Κοινότητα τη συνόδευσε στην Κύπρο, προς ενίσχυση του θρησκευτικού φρονήματος των πιστών και προς ευλογία

και χάρη του από δεκαετιών δεινοπαθούντος λαού της. Η πέμπτη έξοδος έγινε αμέσως μετά τους σεισμούς το καλοκαίρι του 1999, «τη πρωτοβουλία και παρακλήσει του Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, προς πνευματικήν παρηγορίαν των σεισμοπλήκτων και υλικήν ενίσχυσίν των», αφού τα εισπραχθέντα χρήματα καθορίσθηκε να διατεθούν για τη στέγαση των σεισμοπλήκτων σε οικισμό που θα έφερνε την επωνυμία «Άξιον Εστί».

Η έκτη έξοδός της ήταν τον Οκτώβριο του 2012. Μάλιστα, αποφασίστηκε από την Ιερά Κοινότητα του Αγίου Όρους ύστερα από σχετικό αίτημα του μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Άνθιμου, για τις εκδηλώσεις που προγραμμάτισε η Μητρόπολη, στο πλαίσιο του εορτασμού των 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης. Η εικόνα παρέμεινε στο ναό του πολιούχου Αγίου Δημητρίου από τις 13 Οκτωβρίου έως την 1η Νοεμβρίου και την προσκύνησαν πολύ περισσότεροι από 100.000 πιστοί, Έλληνες και ξένοι.

Η έβδομη έγινε το 2022, στην Κομοτηνή, όπου παρέμεινε για έξι ημέρες στον Καθεδρικό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, προς εμψύχωση των ακριτών της Θράκης, αλλά και όλων των Ελλήνων. Την επόμενη μέρα, την εικόνα υποδέχτηκε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος.

Από τις 3 έως τις 17 Μαΐου 2023 πραγματοποιήθηκε η όγδοη έξοδος της εικόνας από το Περιβόλι της Παναγιάς στον Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών. Η αρχική ιδέα ήταν να φιλοξενηθεί στα μέσα Μαρτίου, ωστόσο, το θλιβερό γεγονός του πολύνεκρου δυστυχήματος των Τεμπών δεν το επέτρεψε.

Η ένατη έξοδος της Ιεράς Εικόνας πραγματοποιήθηκε από τις 30 Απριλίου έως τις 9 Μαϊου 2026 στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου με αφορμή τη συμπλήρωση 200 ετών από την ηρωική Έξοδο.

STOP